

רשומות

ספר החוקים

8 במרס 1984

1110

ד' באדר א' התשמ"ד

עמוד

78	חוקריסוד : השפיטה
82	חוק השפיטה (הוראות מעבר), התשמ"ד-1984
84	חוק שירות בטחון (תיקון מס' 16), התשמ"ד-1984

חוק יסוד: השפיטה*

פרק א': הוראות יסוד

1. סמכות שפיטה (א) אלה נתי המשפט שסמכות שפיטה נתונה בידיהם:
- (1) בית המשפט העליון;
 - (2) בית משפט מחוזי;
 - (3) בית משפט שלום;
 - (4) בית משפט אחר שנקבע בחוק כבית משפט;
- בחוק זה, "שופט" — שופט של בית משפט כאמור.
- (ב) סמכות שפיטה נתונה גם בידי אלה:
- (1) בית דין דתי;
 - (2) בית דין אחר;
 - (3) רשות אחרת,
- והכל כפי שנקבע בחוק.
- (ג) לא יוקם בית משפט או בית דין למקרה מיוחד.
2. בעניני שפיטה אין מרות על מי שבירר סמכות שפיטה, זולת מרותו של הדין, אי תלות
3. בית משפט ידון בפומבי, זולת אם נקבע אחרת בחוק או אם בית המשפט הורה אחרת לפי חוק. פומביות הדיון

פרק ב': השופטים

4. (א) שופט יתמנה בידי גשיא המדינה לפי בחירה של ועדה לבחירת שופטים. מינוי שופטים
- (ב) הועדה תהיה של תשעה תברית, שהם גשיא בית המשפט העליון, שני שופטים אחרים של בית המשפט העליון שיבחר חבר שופטיו, שר המשפטים ושר אחר שתקבע הממשלה, שני חברי הכנסת שתבחר הכנסת ושני נציגים של לשכת עורכי הדין שתבחר המועצה הארצית של הלשכה; שר המשפטים יהיה יושב ראש הועדה.
- (ג) הועדה רשאית לפעול אף אם פחת מספר חבריה, כל עוד לא פחת משבעה.
5. לא יתמנה שופט אלא אזרח ישראל. אזרחות
6. מי שנתמנה שופט יצהיר הצהרת אמונים לפני גשיא המדינה; ואלה דברי ההצהרה: "אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה, לשפוט משפט צדק, לא להטות משפט ולא להכיר פנים". הצהרת אמונים
7. כהונת שופט תתחיל מעת שהצהיר הצהרת אמונים ולא תסתיים אלא באחת מאלה:
- (1) בצאתו לקיצבה;

* נתקבע בכנסת ביום כ"ה באדר א' התשמ"ד (28 בפברואר 1984); הגעת החוק ודברי הסבר פורסמו בתי"ח 1348, התשל"ח, עמ' 237.

- (2) בהתפטרותו ;
- (3) בהיבחרו או במינויו לאחד התפקידים שנושאייהם מנועים מלהיות מועמדים לכנסת ;
- (4) על פי החלטה של הועדה לבחירת שופטים שהציע יושב ראש הועדה או נשיא בית המשפט העליון ושנתקבלה ברוב של שבעה חברים לפחות ;
- (5) על פי החלטה של בית הדין המשמעתי.
8. שופט שיצא לקיצבה יכול שיתמנה לתפקיד של שופט, לזמן, בדרך ובתנאים שנקבעו בחוק.
9. (א) לא יועבר שופט דרך קבע ממקום כהונתו לבית משפט במקום אחר אלא בהסכמת נשיא בית המשפט העליון או על פי החלטת בית הדין המשמעתי.
- (ב) לא יתמנה שופט לכהונה בפועל בבית משפט של דרגה נמוכה יותר אלא בהסכמתו.
10. (א) משכורותיהם של שופטים ותשלומים אחרים שישולמו להם, בתקופת כהונתם או לאחריה, או לשאיריהם לאחר מותם, ייקבעו בחוק או בהחלטה של הכנסת או של ועדה מועדונית שהכנסת הסמיכה לכך.
- (ב) לא תתקבל החלטה המכוונת להפחית ממשכורתם של שופטים בלבד.
11. שופט לא יעסוק בעיסוק נוסף ולא ימלא תפקיד ציבורי, אלא לפי חוק או בהסכמת נשיא בית המשפט העליון ושר המשפטים.
12. (א) לא תיפתח חקירה פלילית נגד שופט אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה ולא יוגש כתב אישום נגד שופט אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה.
- (ב) לא יידון אישום פלילי נגד שופט אלא לפני בית משפט מחוזי בהרכב של שלושה שופטים, זולת אם הסכים השופט שהאישום יידון בדרך הרגילה.
- (ג) הוראות סעיף זה לא יחולו על סוגי עבירות שנקבעו בחוק.
13. (א) שופט נחון לשיפוט של בית דין משמעתי.
- (ב) בית הדין המשמעתי יהיה מורכב משופטים או שופטים שיצאו לקיצבה שימנה נשיא בית המשפט העליון.
- (ג) הוראות בדבר העילות לדין המשמעתי, דרכי הקבלה, הרכב המותב, הסמכויות של בית הדין המשמעתי ואמצעי המשמעת שהוא רשאי להטיל ייקבעו בחוק ; סדרי הדין יהיו לפי חוק.
14. הוגשה על שופט קובלנה או הוגש נגדו כתב אישום, רשאי נשיא בית המשפט העליון להשעות את השופט לתקופה שיקבע.

פרק ג': בתי המשפט

15. (א) מקום מושבו של בית המשפט העליון הוא ירושלים.
 (ב) בית המשפט העליון ידון בערעורים על פסקי דין ועל החלטות אחרות של בתי המשפט המחוזיים.
 (ג) בית המשפט העליון יושב גם כבית משפט גבוה לצדק; בשבתו כאמור ידון בענינים אשר הוא רואה צורך לתת בהם סעד למען הצדק ואשר אינם בסמכותו של בית משפט או של בית דין אחר.
 (ד) מבלי לפגוע בכלליות ההוראות שבסעיף קטן (ג), מוסמך בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק —
- (1) לתת צווים על שחרור אנשים שנעצרו או נאסרו שלא כדין;
 - (2) לתת צווים לרשויות המדינה, לרשויות מקומיות, לפקידיהן ולגופים ולאנשים אחרים הממלאים תפקידים ציבוריים על פי דין, לעשות מעשה או להימנע מעשות מעשה במילוי תפקידיהם כדין, ואם נבחרו או נתמנו שלא כדין — להימנע מלפעול;
 - (3) לתת צווים לבתי משפט, לבתי דין ולגופים ואנשים בעלי סמכויות שיפוטיות או מעין-שיפוטיות על פי דין — למעט בתי משפט שחוק זה דן בהם ולמעט בתי דין דתיים — לדון בענין פלוני או להימנע מלדון או מלהוסיף ולדון בענין פלוני, ולבטל דיון שנתקיים או החלטה שניתנה שלא כדין;
 - (4) לתת צווים לבתי דין דתיים לדון בענין פלוני לפי סמכותם או להימנע מלדון או מלהוסיף ולדון בענין פלוני שלא לפי סמכותם; ובלבד שלא ייזקק בית המשפט לבקשה לפי פסקה זו אם המבקש לא עורר את שאלת הסמכות בהודמנות הראשונה שהיתה לו; ואם לא היתה לו הזדמנות סבירה לעורר שאלת הסמכות עד שניתנה החלטה על ידי בית הדין הדתי, רשאי בית המשפט לבטל דיון שנתקיים או החלטה שניתנה על ידי בית הדין הדתי ללא סמכות.
- (ה) סמכויות אחרות של בית המשפט העליון ייקבעו בחוק.
16. בתי משפט מחוזיים, בתי משפט שלום ובתי משפט אחרים — הקמתם, סמכויותיהם, מקום מושבם ואזורי שיפוטם, יהיו לפי חוק.
17. פסק דין של בית משפט בערכאה ראשונה ניתן לערעור בזכות, להוציא פסק דין של בית המשפט העליון.
18. ענין שפסק בית המשפט העליון בשלושה, ניתן לקיים בו דיון נוסף בבית המשפט העליון בחמישה או יותר, בעילות שנקבעו בחוק ובדרך שנקבעה לפי חוק.
19. בענין פלילי שנפסק בו סופית ניתן לקיים משפט חוזר בעילות שנקבעו בחוק ובדרך שנקבעה לפי חוק.
20. (א) הלכה שנפסקה בבית משפט תנחה בית משפט של דרגה נמוכה ממנו.

בית המשפט
העליון

בתי משפט
אחרים

ערעור

דיון נוסף

משפט חוזר

הלכת פסוקה

(ב) הלכה שנפסקה בבית המשפט העליון מחייבת כל בית משפט, זולת בית המשפט העליון.

21. לבית משפט יכול שיהיה רשם, בין שופט ובין שאינו שופט. רשמים

פרק ד': הוראות שונות

22. אין בכוחן של תקנות שעת חירום לשנות חוק זה, להפקיע זמנית את תקפו או לקבוע בו תנאים. יציבות החוק

23. בענינים אלה ייקבעו הוראות בחוק: הוראות בחוק

- (1) דרכי הבחירה של חברי הועדה לבחירת שופטים, ומשך כהונתם;
- (2) כשירויות לכהונת שופטים לדרגותיהם;
- (3) דרכי מינויים של נשיא בית המשפט העליון, המשנה לגשיא בית המשפט העליון, גשיא וסגן גשיא של בית משפט מחוזי ושל בית משפט שלום;
- (4) התנאים וההליכים לסיום כהונתו של שופט;
- (5) הדרכים למינוי שופט לכהונה בפועל בבית משפט אחר ולהעברת שופט, דרך ארעי או דרך קבע, ממקום כהונתו לבית משפט במקום אחר;
- (6) הליכי השעייתו של שופט, והעיון מחדש בהשעיה;
- (7) הענינים שבהם ידונו בתי המשפט לדרגותיהם בשופט אחד, בשלושה בשלושה או ביותר;
- (8) דרכי קביעת השופט או השופטים שידונו בענין פלוני.

24. בענינים אלה ייקבעו הוראות לפי חוק: הוראות לפי חוק

- (1) סדרי המינהל של בתי המשפט, קביעתם והאחריות לביצועם;
- (2) סדרי העבודה של הועדה לבחירת שופטים;
- (3) דרך התפטרותו של שופט;
- (4) דרך מינויו של רשם של בית משפט וסמכויותיו;
- (5) מספר השופטים שיכהנו בבתי המשפט לדרגותיהם ומקומותיהם.

יצחק שמיר
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

חוק השמיטה (הוראות מעבר), התשמ"ד—1984 *

1. בית משפט ובית דין שהוקמו לפני תחילתו של חוק-יסוד: השפיטה, רואים אותם ואת הסמכויות שניתנו להם כאילו הוקמו וניתנו על פיו.

הוראות מעבר

2. בכל מקום בחיקוק שנאמר בו —

שינוי תארים

(1) "ממלא מקום קבוע של נשיא בית המשפט העליון", יבוא במקומו "המשנה לנשיא בית המשפט העליון";

(2) "נשיא תורן של בית משפט מחוזי" יבוא במקומו "סגן נשיא בית משפט מחוזי";

(3) "נשיא תורן של בית משפט שלום", יבוא במקומו "סגן נשיא בית משפט שלום".

3. בחוק בתי המשפט, התשי"ז—1957, סעיפים 1, 6, 7 ו-33 — בטלים.

תיקון חוק בתי המשפט

4. בחוק השופטים, התשי"ג—1953 —

תיקון חוק השופטים

(1) סעיפים 5, 11, 13, 15, 18, 19, 20, 23 (ב), 23א ו-24 — בטלים;

(2) בסעיף 4א, סעיף קטן (א) והסימן "(ב)" — יימחקו, ובמקום "היה המועמד למינוי גם בעל אזרחות אחרת" יבוא "היה המועמד למינוי כשופט גם בעל אזרחות שאינה ישראלית";

(3) במקום סעיף 6 יבוא:

6. הוראות אלה יחולו לענין הועדה לבחירת שופטים שלפי סעיף 4 לחוק-יסוד: השפיטה (להלן — הועדה):

"הועדה לבחירת שופטים"

(1) הכנסת תבחר את שני חברי הכנסת שיכהנו כחברי הועדה בבחירה חשאית; הם יכהנו כל עוד הם חברי הכנסת, ואם תמה כהונת הכנסת — עד שהכנסת החדשה תבחר חברים אחרים במקומם;

(2) המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין תבחר את נציגיה בבחירה חשאית; הם יכהנו תקופה של שלוש שנים;

(3) שני שופטי בית המשפט העליון יכהנו תקופה של שלוש שנים;

(4) הרכב הועדה יפורסם ברשומות.

(4) במקום סעיף 21 יבוא:

21. (א) בית הדין המשמעתי לשופטים (להלן — בית הדין) יהיה של חמישה — ובהם שלושה שופטי בית המשפט העליון, או של שלושה — ובהם שני שופטי בית המשפט העליון, הכל כפי שנושא בית המשפט העליון יקבע לכל ענין.

"הרכב בית הדין המשמעתי"

* נתקבל בכנסת ביום כ"ה באדר א' התשמ"ד (28 בפברואר, 1984); הצעת החוק ודברי הסניף מורסמו בה"ח 1348, התשל"ח, עמ' 249.
1 ס"ח התשמ"ד, עמ' 78.
2 ס"ח התשי"ז, עמ' 148; התשמ"ג, עמ' 130 ועמ' 149.
3 ס"ח התשי"ג, עמ' 149; התשמ"ב, עמ' 196.

(ב) חברי בית הדין יתמנו לכל ענין בידי נשיא בית המשפט העליון על פי החלטה של חבר שופטיו.

(ג) אב בית הדין יהיה נשיא בית המשפט העליון, או המשנה לנשיא בית המשפט העליון, או הותיק שבין שאר שופטי בית המשפט העליון, הכל לפי ההרכב, ומבין בעלי ותק שווה — הקשיש שבהם.

(ד) לענין סעיף זה, "שופט" — גם שופט שיצא לקיצבה במשמעו";

(5) אחרי סעיף 22 יבוא :

אמצעי משמעת 22א. ואלה אמצעי המשמעת שבית הדין מוסמך להטיל: הערה, התראה, נזיפה, העברה למקום כהונה אחר והעברה מן הכהונה, בין בתשלום קיצבה ובין בשלילתה, כולה או מקצתה." ;

(6) במקום סעיף 26 יבוא :

שיפוט פלילי 26. הוראות סעיף 12 לחוק-יסוד: השפיטה לא יחולו על עבירה שנקבעה כעבירת קנס לפי כל חיקוק."

5. בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט—1969 —

(1) במקום סעיף 4(א) יבוא :

"(א) שופט יתמנה בידי נשיא המדינה לפי בחירה של הועדה לבחירת שופטים לפי סעיף 4(ב) לחוק-יסוד: השפיטה, אלא שחברי הממשלה בוועדת הבחירה יהיו שר המשפטים ושר העבודה והרווחה." ;

(2) סעיף 4(ב) יסומן (ג) ולפניו יבוא :

"(ב) שופט יצהיר הצהרת אמונים כאמור בסעיף 6 לחוק-יסוד: השפיטה." ;

(3) האמור בסעיף 8 יסומן (ב), בו המלה "19" והסיפה המתחילה במלים "אלא שסמכות" — יימחק, ולפניו יבוא :

"(א) על שופט יחולו הוראות סעיפים 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13 ו-14 לחוק-יסוד: השפיטה."

6. תחילתו של חוק זה ביום תחילת חוק-יסוד: השפיטה.

יצחק שמיר
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

4 ס"ח התשכ"ט, עמ' 70; התשמ"א, עמ' 319.

תיקון חוק
בית הדין
לעבודה

תחילה

חוק שירות בטחון (תיקון מס' 16), התשמ"ד—1984 *

1. האמור בסעיף 8 לחוק שירות בטחון, התשי"ט—1959 [נוסח משולב] י, יסומן (א) תיקון סעיף 8
ואחריו יבוא :

"(ב) סעיף קטן (א) יחול, בשינויים המחוייבים, על יוצא צבא שנמצא בלתי כשר ארעית לשירות ונקרא להתייצב לבדיקה חוזרת לפי סעיף 5 ולא התייצב, או שהתייצב וסירב להיבדק או להשלים את הבדיקות."

משה ארנס
שר הבטחון

יצחק שמיר
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום כ"ו באדר א' התשמ"ד (29 בפברואר 1984); הגעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1626, התשמ"ג, עמ' 172.

1 ס"ח התשי"ט, עמ' 286; התשמ"ג, עמ' 152.